

Akaan seurakunta - Kirkkovaltuusto

10.11.2022

Akaan seurakunta - Kirkkovaltuuston kokous

Kokousaika

10.11.2022 18:00 - 10.11.2022 18:57

Kokouspaikka

Akaan seurakuntasali, Sontulantie 1 Akaa

Osallistujat

Bister Salla	jäsen
Inomaa Sanna-Mari	jäsen
Kallioinen Salla	varapuheenjohtaja
Knuutila Heikki	jäsen
Kylmälä Pasi	jäsen
Nord Pirkko	jäsen
Ojala Virpi	jäsen
Pajasmaa Mika	puheenjohtaja
Peltola Hillevi	jäsen
Pentti Erja	jäsen
Pulkinen Mervi	jäsen
Rupponen Mika	jäsen
Setälä Mika	jäsen
Vikman Anttijussi	jäsen, poistui klo 18.25
Aarnio Petri	varajäsen

Muut osallistujat

Sorsa Leena	kirkkoherra
Juntunen Joonas	talouspäällikkö
Mannila Veera	sihteeri

10.11.2022

Akaan seurakunta - Kirkkovaltuusto**Sisällysluettelo**

§ 12 Akaan seurakunta - Kirkkovaltuusto - Kokoustiedot	1
§ 13 Kirkkoneuvoston ohjesäännön päivittäminen	3
§ 14 Tuloveroprosentin vahvistaminen	5
§ 15 Akaan seurakunta - Kirkkovaltuusto - Kokouksen päättäminen	9
Akaan seurakunta - Kirkkovaltuusto - Valitusosoitus pöytäkirjaan	10

10.11.2022

§ 12 Kokoustiedot

Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Vs. kirkkoherra Leena Sorsa piti alkuhartauden.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

KJ 8 luvun 5 §:n mukaan kokouskutsu ja asialuettelo kirkkovaltuuston kokouksesta on toimitettava jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta sekä pidettävä seurakunnan ilmoitustaululla viikon ajan ennen kokousta.

Kokouskutsu kirkkovaltuuston kokoukseen on lähetetty valtuuston jäsenille 31.10.2022. Kokouskutsu ja -luettelo käsiteltävistä asioista sekä kuulutus pöytäkirjan nähtävillä olosta on ollut nähtävänä Akaan seurakuntatoimiston sekä Kylmäkosken ja Viialan seurakuntatoimistojen ilmoitustaululla 31.10.2022 lukien.

Esitys

Todetaan, että kirkkovaltuuston kokous on Kirkkojärjestyksen 8 luvun 5 §:n mukaisesti laillisesti koolle kutsuttu ja että se jäsenmäärään nähden on Kirkkolain 7 luvun 4 §:n mukaisesti päätösvaltainen.
Läsnä oli 14 jäsentä ja 1 varajäsentä

Päätös

Esityksen mukaisesti.

Pöytäkirjantarkastajien ja äänenlaskijoiden valinta sekä pöytäkirjantarkastus

Esitys

- 1) Kirkkovaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa, jotka tarvittaessa toimivat äänenlaskijoina.
- 2) Päätetään, että pöytäkirja tarkastetaan 10.11.2022.
- 3) Päätetään, että tarkastettu pöytäkirja on nähtävänä Akaan seurakuntatalon taloustoimistossa 11.11 – 13.12.2022.
- 4) Ilmoitus pöytäkirjan nähtävillä olosta pidetään Akaan seurakuntatoimiston ja Viialan ja Kylmäkosken seurakuntatoimiston ilmoitustauluilla 31.10. – 13.12.2022.

Päätös

- 1) Pöytäkirjantarkastajiksi ja äänenlaskijoiksi valittiin Mika Rupponen ja Mika Setälä .
- 2) – 4) Esityksen mukaisesti.

10.11.2022

Akaan seurakunta - Kirkkovaltuusto

Kokouksen työjärjestys

Esitys

Toimitettu esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

Esityksen mukaisesti.

10.11.2022

§ 13 Kirkkoneuvoston ohjesäännön päivittäminen

Diaarinumero DAKA/32/00.02.07/2022

Valmistelija Leena Sorsa

Esittelijä Kirkkoherra

Kirkkoneuvoston ohjesäännön päivittäminen

Diaarinumero DAKA/32/00.02.07/2022

Valmistelija Leena Sorsa

Esittelijä Leena Sorsa

Pandemia-aika on osoittanut tarpeen mahdollistaa seurakuntien päätöksentekoihin sähköisten kokousten järjestäminen. Kirkkohallitus on ohjeistanut seurakuntia huhtikuussa 2021 siitä, miten päätöksentekoihin ohjesääntöjä päivitetään sähköisten kokousten mahdollistamiseksi.

Kirkkoneuvoston jäsen Kati Järvinen teki 13.1.2022 aloitteen, että kirkkoneuvoston ja -valtuuston ohjesäännöt päivitetään niin, että niiden kokoukset voidaan tarvittaessa järjestää etäkokouksina.

Akaan seurakunnan kirkkoneuvoston ohjesääntö on vuodelta 2014. Se edellyttäne tulevaisuudessa sisällön laaja-alaisemman päivittämisen. Kirkkolain mahdollinen hyväksyminen lähitulevaisuudessa tulee kuitenkin edellyttämään seurakunnan päätöksentekoihin ohjesääntöjen kattavan päivittämisen. Siksi tässä vaiheessa tehdään kirkkoneuvoston ohjesäännön päivitys pelkästään sähköisten kokousten mahdollistamiseksi. Kirkkovaltuuston, jonka kokouksia järjestetään varsin harvoin, työjärjestys päivitetään myöhemmin.

Ehdotus sisältää mahdollisuuden tavanomaisen kokouksen lisäksi sekä niin sanotun hybridikokouksen, että kokonaan sähköisessä toimintaympäristössä toteutettavan etäkokouksen järjestämisen.

Esitys

Kirkkoneuvosto lähettää liitteen mukaisen kirkkoneuvoston ohjesäännön päivittämisen Akaan seurakunnan kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi. Kirkkoneuvoston ohjesäännön päivityksen vahvistaa Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli.

10.11.2022

LAVA

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla ei ole kirkkojärjestyksen 23 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Liite

*Kirkkoneuvoston ohjesääntö vuodelta 2014
Ehdotus kirkkoneuvoston uudeksi ohjesäännöksi*

Päätös

Esityksen mukaan. Tehdään korjaus §5 mom. 2.

*Muutoksenhaku
24:5)*

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta. (KL

Päätös

Esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku

Tästä päätöksestä voi tehdä kirkollisvalituksen Tampereen hiippakunnan tuomiokapituliin (KL 24:4)

10.11.2022

§ 14 Tuloveroprosentin vahvistaminen

Diaarinumero DAKA/61/02.01.01/2021

Valmistelija Joonas Juntunen

Esittelijä Joonas Juntunen

Tuloveroprosentin vahvistaminen

Diaarinumero DAKA/61/02.01.01/2021

Valmistelija Joonas Juntunen

Esittelijä Joonas Juntunen

Verotusmenettelystä annetun lain mukaan seurakunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän marraskuun 17.päivänä.

Kirkollisverolla katetaan se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen. Kirkkovaltuusto päättää tuloveroprosentista 0,05 prosenttiyksikön tarkkuudella. Kirkollisveroprosentti on verovuosiskohtainen. (Kirkkolaki 15 luku 2 §)

Kirkkojärjestyksen 15 luvun 2 §:n mukaan tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana.

Vuoden 2023 alusta voimaan tuleva verotulouudistus siirtää kuntien verotuloja valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Ansiotuloverotuksen muutokset toteutetaan nykyisen verojärjestelmän sisällä muuttamalla valtion tuloveroasteikkoa, kuntien veroprosentteja sekä useita eri vähennyksiä. Valtion- ja kunnallisverotuksen veropohjat yhdistetään siten, että tulosta tehtävät vähennykset myönnetään jatkossa samoin perustein ja samansuuruisena sekä valtionverotuksessa että kunnallisverotuksessa.

Sote-uudistuksesta johtuen seurakunnat saavat jatkossa enemmän verotuloja pitäessään veroprosentin samana. Valtiovarainministeriö on tehnyt alentamispainelaskelmat, missä arvioidaan kuinka paljon seurakunnan veroprosentin tulisi laskea, jotta saavutettaisiin samat tulot suhteessa aikaisempaan järjestelmään. Alentamispainelaskelmiin perustuen Akaan seurakunnan tuloveroprosentin alentamispaine on 0,05 prosenttiyksikköä. Aluehallintouudistuksen myötä verotuksen painopiste siirtyy kunnallisverotuksesta valtion verotukseen. VM:n laskelma arvioi verovähennysten muutosten vaikutuksen kirkollisveron kertymän määrään.

10.11.2022

*Kirkollisveroprosentin
alentamispaine Akaassa*

eur

<i>Nykyjärjestelmän mukainen kirkollisverotuotto</i>	<i>3 087 242</i>
<i>Soteuudistuksen mukainen kirkollisverotuotto</i>	<i>3 287 816</i>
<i>uudistuksesta aiheutuva hyöty</i>	<i>200 574</i>
<i>0,05 % pienentää hyötyä</i>	<i>-96 436</i>

*lähde: Valtiovarainministeriön laskelma 12.4.2022,
Sote-verouudistus ja kirkollisveroprosentin alentamispainelaskelma*

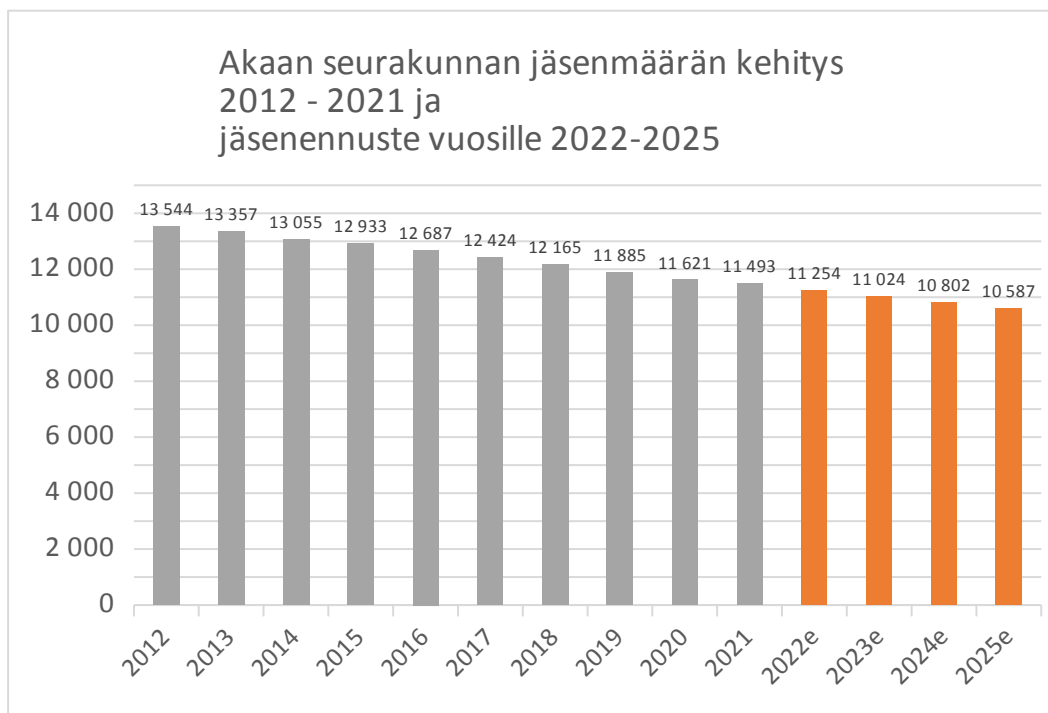
Akaan seurakunnan tuloveroprosentti on ollut 1,7 % vuodesta 2012 alkaen. Kirkollisveroprosentti on muihin seurakuntiin nähden keskivertotasolla, kun koko kirkon tuloveroprosenttien keskiarvo vuonna 2021 oli 1,67. Kaikista seurakunnista yli 75 %:lla kirkollisveroprosentti on enemmän kuin 1,50 (liite 1).

Koko Suomessa evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluu 66,5 prosenttia väestöstä ja Akaan seurakunnassa vuoden 2021 lopussa 69,6 prosenttia. Akaan seurakunnan jäsenmäärä elokuussa 2022 oli 11 401, joka on 70 (-0,61 %) jäsentä vähemmän vuodenvaihteeseen verrattuna. Akaan seurakunnan vertailuryhmän seurakuntien tietoja liitteessä 2.

Kirkosta erotaan, mutta siihen myös liitytään. Tulevaisuudessa Kirkkohallituksen tuoreimman jäsenennusteen 2022-2040 mukaan Akaassa jäsenmäärä laskee vuoteen 2025 mennessä 10 587 jäseneseen ja kirkollisverotulojen odotetaan tippuvan 2 736 665 € kun vielä vuonna 2021 jäsenmäärä oli 11 493 kirkollisverotulojen ollessa 2 970 860 €. Tulevaisuudessa kirkonjäsenmäärän ja kirkollisverotulojen on ennustettu alenevan samassa suhteessa Kirkkohallituksen ennusteissa. Tulevina vuosina Akaan seurakunnan tulot ovat siis supistumassa.

10.11.2022

Akaan seurakunnalla on vuosien aikana kertynyt suuri määrä kiinteistöjen korjausvelkaa. Tätä korjausvelkaa aloitetaan purkamaan seuraavien vuosien aikana ja kiinteistöjä koskevat ratkaisut tulevat vaatimaan merkittäviä menoeriä seuraavien vuosien aikana. Kiinteistöjen osalta Akaan seurakunnalta puuttuu myös kiinteistöstrategian edellyttämät pitkänaikavälin tähtäimen suunnitelmat (PTS-suunnitelmat), joiden tekemisen pohjalle tulee seurakunnan kiinteistöihin tehdä kuntoarvioita, joista puolestaan muodostuu uusia kulueriä useiksi vuosiksi eteenpäin.

10.11.2022

- Esitys* Akaan seurakunnalle ennustettujen verotulovähennyksiin, kiinteistöjen korjausvelan korvaamiseen liittyvien kulujen ja Akaan seurakunnan strategian edellyttämien toimien aiheuttamien kululisäyksiin perustuen kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että Akaan seurakunnan kirkollisveroprosentti pidetään 1,7 prosenttiyksikössä vuonna 2023.
- LAVA* Tässä pykälässä käsitellyllä asialla on seuraavia, kirkkojärjestyksen 23 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: Kirkollisverolla katetaan valtaosa seurakunnan kuluista. Kuluista osa koskee lasten ja nuorten toimintaa ja toimintamahdollisuuksia.
- Liitteet* Liite 1: Seurakuntien vuoden 2022 tuloveroprosentit
Liite 2: Akaan seurakunnan vertailuryhmän tietoja
- Päätös* Esityksen mukaan.
- Muutoksenhaku* Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta. (KL 24:5)

Päätös Esityksen mukaisesti.

Muutoksenhaku Tästä päätöksestä voi tehdä kirkollisvalituksen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen (KL 24:4)

10.11.2022

§ 15 Muutoksenhakumenettely ja kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja antaa valitusosoituksen pöytäkirjaan liitettävän liitteen mukaisesti. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.57.

Allekirjoitukset

Mika Pajasmaa
puheenjohtaja

Veera Mannila
sihteeri

Pöytäkirjantarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Akaa 10.11.2022

Mika Rupponen

Mika Setälä

Pöytäkirjan nähtävänä pito

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä 11.11. – 13.12.2022 Akaan seurakuntatalon taloustoimistossa, Sontulantie 1, Akaa. Pöytäkirjan nähtävänä pidosta on ilmoitettu 31.10. –13.12.2022 Akaan seurakuntatoimiston sekä Viialan seurakuntatoimiston ja Kylmäkosken seurakuntatoimiston ilmoitustauluilla.

Akaa 10.11. 2022

Veera Mannila
kokouksen sihteeri

Akaan seurakunta - Kirkkovaltuusto

10.11.2022

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus

Muutoksenhakukiellot ja niiden perusteet

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24. luvun 5. §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6. §:n 2. momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät 12, 15

Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot

1. Lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6. §:n 2. momentin mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.
2. Muun lain mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.
3. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 24. luvun 8a §:n 2. momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25. §:n mukaisen kynnysarvon. Hankintalain soveltamisen kynnysarvot (alv. 0 %): 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut), 150 000 € (rakennusurakat), 400 000 € (sosiaali- ja terveyspalvelut) ja 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

Pöytäkirjan pykälät ja
valituskieltojen perusteet

Hankintaoikaisu

Hankintaoikaisun tekeminen

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132.–135. §).

Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö

Käyntiosoite

Postiosoite

Faksi

Sähköposti

10.11.2022

Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettamisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai muusta vastaavasta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jos ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Valitusosoitus

Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusaika on 30 päivää.

Valitusviranomainen	Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Osoite	Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Faksi	029 56 42269
Sähköposti	hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus,

pöytäkirjan pykälät 14

Hallintovalitus,

pöytäkirjan pykälät -

10.11.2022

Kirkollisvalitus alistusasiassa

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusaika on 30 päivää.

Valitusviranomainen
Pöytäkirjan pykälät

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli
13

Osoite
Sähköposti

Näsilinnankatu 26, 33200 Tampere
 tampere.tuomiokapituli@evl.fi

Valitusviranomainen

Kirkkohallitus

Pöytäkirjan pykälät

-

Käyntiosoite
Postiosoite
Faksi
Sähköposti

Eteläranta 8, Helsinki
PL 210, 00131 Helsinki
09 180 2350
kirkkohallitus@evl.fi

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130. §:n 1. tai 3. kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon

10.11.2022

hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaoikaisua koskevassa kohdassa.

Valitusviranomainen	Markkinaoikeus
Osoite	Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Faksi	029 564 3314
Sähköpostiosoite	markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä

10.11.2022

- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75. §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93. §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25. §:n mukaisen kynnyksarvon.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1445/2015) 2. §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksuja seuraavasti, jollei lain §:stä 5, 7, 8, tai 9 muuta johdu.

Hallinto-oikeudet	260 €
Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.	

Markkinaoikeus

Julkinen hankinta alle 1.000.000 €	2.050 €
Julkinen hankinta 1.000.000–10.000.000 €	4.100 €
Julkinen hankinta vähintään 10.000.000 €	6.140 €
Yksityishenkilön maksu	510 €

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.